

הנחיות לטיפול במקרה של נשיכות ושריטות כלבים, חתולים ושאר יונקים

רקע:

פציעות הנגרמות עקב נשיכת בעלי חיים ממשפחת היונקים (כלבים, חתולים, תנים, קופים וגם – חולדות ועכברים), עלולות לגרום לכמה בעיות:

- הפצע עצמו עלול להיות משמעותי, לגרום דימום נרחב וחייב בתפירה או הדבקה.
- ברוק של החיות ישנם חיידקים רבים, העלולים להתרבות בתוך הפצע ולגרום לזיהום.
- החיות עלולות להיות חולות בכלבת ולהפיץ את המחלה, וכן זו דרך אפשרית להידבקות בטטנוס. בפני שתי מחלות אלה ישנם חיסונים, שיתכן ויהיה צורך לקבל בכל מקרה של פציעה מסוג זה.

הנשיכות עלולות להיות בדרגות חומרה משתנות, החל מפציעות חמורות המצריכות ניתוח וטיפול ממושך בבית חולים, וכלה בשריטות קטנות שכמעט ואינן מורגשות. הטיפול במקרים צריך להיות מותאם לחומרת הפציעה, ותוך התייחסות לשלושת התחומים לעיל. בהמשך המסמך נפרט את הטיפול הנחוץ בפציעות בהתאם לחשש ולחומרה. **בכל מקרה של נשיכה ע"י בעל חיים ביתי יש לזהות אותו ואת בעליו, לברר האם הכלב / חתול מחוסן, ולקבל פרטי קשר של הבעלים.**

1. פציעה חמורה, הגורמת לדימום מסיבי:

הסבר: פציעה עמוקה וגדולה המלווה בדימום מסיבי.

טיפול: **הזמנת אמבולנס! ופינוי דחוף לבי"ח לצורך טיפול בפגיעה. עד להגעתו עצירת הדימום באמצעות אמצעי חבישה זמין, במידת הצורך ביצוע חסם עורקים.**

מניעת זיהומים: תבוצע בבית החולים.

חיסונים לפי הצורך: יבוצעו בבית החולים. יתכן והצוות יפנה ללשכת הבריאות המחוזית להתיעצות והמשך הטיפול.

2. פצע/ים מבודדים ועמוקים (סימני שיניים), עם או בלי דימום משמעותי:

הסבר: פצעים עמוקים הינם פצעים המגיעים לשכבות העמוקות של העור, יתכן ויראה כאילו יש שתי שכבות הנעות זו מעל זו, או שתראה שכבה צהבהבה / לבנבנה בתחתית הפצע. פצעים / חתכים כאלה דורשים טיפול בהדבקה / תפירה, ע"י רופא. יש להגיע לטיפול בהקדם האפשרי.

בחלק מהמקרים הפציעה תהיה מלווה בדימום משמעותי.

טיפול: במידה ויש דימום, צריך לעצור אותו באמצעות לחץ על הפצע עם תחבושת. לאחר עצירת הדימום יש לחטא את הפצע באמצעים המקובלים.

יש לפנות את הנפגע להמשך טיפול במוסד רפואי (בית חולים, קופת חולים, מוקד רפואי), לפי הפניה של מוקד אחיות בקופת חולים. **חשוב להגיע לטיפול בהקדם.**

מניעת זיהומים: תבוצע בבית חולים / מוקד רפואי.

חיסונים לפי הצורך: יבוצעו בבית החולים / מוקד רפואי, יתכן ואלה יפנו ללשכת הבריאות המחוזית להתיעצות והמשך הטיפול.

3. פצעים שטחיים ושריטות:

הסבר: מדובר בפצעים שלא עברו מעבר לשכבה העליונה של העור, ושריטות קלות. **כל פגיעה, ולו המזערית, בשלמות העור.**

טיפול: במידה ויש דימום צריך לעצור אותו תוך הפעלת לחץ על הפצע, בכל אמצעי שהוא. לאחר עצירת הדימום יש לחטא את הפצע היטב באמצעות:

א. שטיפה יסודית במים ובסבון

ב. חיטוי בסביעור.

ג. טפטוף יוד נוזלי על הפצע.

מניעת זיהומים: אסור לחבוש את הפצע!!!!

יש להשאירו פתוח באוויר החופשי, על מנת שיתייבש.

חיסונים לפי הצורך:

א. פנייה ללשכת הבריאות, לצורך קבלת חיסון נגד כלבת / הנחיות:

i. במקרה של נשיכה ע"י כלב / חתול חסרי בעלים / חיית בר / מכרסם:
יש לפנות ללשכת הבריאות המחוזית בשעות העבודה. אם לשכת הבריאות סגורה, יש לפנות לחדר מיון, עם הפניה ממוקד אחיות.

ii. במקרה של נשיכה ע"י כלב / חתול שבעליו מוכרים:
ניתן לפנות ללשכת הבריאות ביום העבודה הבא.
בפניה ללשכת הבריאות יש להגיע עם פרטי הכלב ובעליו, על מנת שיוכלו לקחת אותו להסגר. במידה והכלב מחוסן, וישאר בחיים בתום ימי ההסגר, יתכן ולא יהיה כלל צורך בחיסון.

את רשימת לשכות הבריאות, כתובותיהן ומספרי טלפון ניתן למצוא בכתובת:

http://www.health.gov.il/Subjects/disease/Rabies/Pages/contact_canters.aspx

מידע על מה שצפוי בלשכה, ומה צריך להביא:

<http://www.health.gov.il/Subjects/disease/Rabies/Pages/default.aspx>

ב. במידה ולא קיבלתם חיסון נגד טטנוס במהלך 7 השנים האחרונות יש לפנות לקופת חולים בשעות העבודה, ולקבל חיסון שכזה.
בלשכת הבריאות תקבלו הפניה לכך, אך אפשר לגשת גם בלעדיו.

כתבה: גל סלע, חובשת בכירה